

МОТИВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Куриш В.І., Лук'яненко М.І.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Одне із завдань дослідження полягало у встановленні мотиваційної спрямованості до занять фізичними вправами студентів першого курсу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Опитування проводилось з вересня по жовтень 2006 року, у якому взяли участь 276 студентів першого курсу, з них 156 дівчат і 120 юнаків..

Розроблені теоретичні основи процесу формування у студентів потреби в заняттях фізичними вправами дозволили скласти структуровану анкету.

В цілому анкета умовно складається з трьох частин. До першої частини увійшли запитання загальноінформаційного характеру. Запитання другої частини анкети дозволяють з'ясувати мотиваційну спрямованість студентів до занять фізичними вправами. Запитання другої частини анкети, у свою чергу, були згруповані у чотири умовні блоки. Відповіді респондентів на запитання, що відносяться до першого блоку анкети, характеризують ставлення студентів до занять фізичними вправами. Ці оцінки відображують емоційні переживання студентів, зокрема привабливість для них занять фізичними вправами. Мотиваційно-емоційна оцінка фізкультурних занять складалась із відповідей на запитання "Чи подобались Вам заняття фізичними вправами на уроках фізичної культури під час навчання у школі або у різноманітних секціях поза школою?". Відповіді вказують на те, що позитивне емоційне сприйняття фізкультурних занять у дівчат складає 58,9, а у юнаків 77,5%.

Необхідно зазначити, що серед студентів першого курсу близько п'ятої частини опитаних показали наявність негативного і стільки ж нейтрального ставлення до занять фізичними вправами. Тобто приблизно у чотирьох з десяти студентів фізична культура не входить у сферу особистісних інтересів, вони показали слабку мотиваційну тенденцію до занять фізичними вправами.

Відповіді респондентів на запитання другого блоку анкети дозволили визначити наявність у студентів розуміння необхідності фізкультурно-оздоровчих занять. Для цього їм пропонувалось відповісти на запитання, що з'ясовують приналежність фізкультурної діяльності у досягненні основних ціннісних орієнтирів людини – це значення фізичної культури для реалізації життєвих планів і збереження здоров'я. Аналіз відповідей показав, що заняття фізичними вправами є актуальними для 51,2 дівчат і 59,1% юнаків.

Значно вище оцінюють студенти заняття фізичними вправами за ознаками корисності і престижності. Позитивна оцінка значення фізкультурних занять за ознакою "корисно/шкідливо для здоров'я" у дівчат і юнаків приблизно однакова і складає відповідно 93,3 і 92,5%.

Дещо нижче студенти оцінили престижність фізкультурно-оздоровчих занять. Відповіді респондентів свідчать, що у зазначеному контексті заняття фізичними вправами є значущими у 79,4 дівчат і 84,1% юнаків.

Як відомо, зовнішні умови справляють значний вплив на ставлення людини до різних видів діяльності. Тому нас цікавило, як студенти оцінюють у районі свого проживання необхідні умови для занять фізичними вправами. Результати показали, що позитивну оцінку існуючим умовам дають приблизно 70% студентів. Тобто третина респондентів висловила своє невдоволення умовами для занять і це можна вважати однією з причин їх небажання брати участь у фізкультурно-оздоровчих заняттях.

На запитання "Припустимо, що в районі Вашого проживання будуть створені всі умови для занять фізичними вправами (доступними будуть будь-які види занять у зручний для Вас час).

Чи зміниться ймовірна кількість Ваших занять? Стверджувальну відповідь дали 80,1 % дівчат і 92,5 % юнаків.

Таким чином, аналіз відповідей респондентів на запитання другого блоку анкети в цілому показав, що у студентів I курсу позитивна мотиваційна основа дій до занять фізичними вправами встановлена в середньому у 71,7% дівчат і 75,8% юнаків. Отже, близько шостої частини опитаних студентів показали наявність негативної і, приблизно стільки ж, нейтральної тенденції дії до занять фізичними вправами.

Відповіді респондентів на запитання, які відносяться до третього блоку другої частини анкети, характеризували наявність спеціальних процесів, що регулюють і контролюють реалізацію намірів у фізкультурних заняттях і виконання діяльності.

Відповіді студентів на запитання "Чи займаєтесь Ви фізичними вправами?" окрім визначення кількості студентів, які є залученими до цих занять, дозволяють визначити наявність запланованих дій для реалізації індивідуальних інтересів, мотивів і ціннісних орієнтацій у фізкультурних заняттях. Саме в такому сенсі трактуються нами відповіді на зазначені запитання. Результати ж є такими – стверджувально відповіли 73,1% дівчат і 76,6 % юнаків із числа опитаних.

Відповіді на запитання "Чи пробували Ви постійно займатись фізичними вправами?", дозволяють констатувати наявність функціональної мети. Близько 62,2% дівчат і 75,8% юнаків дали позитивну відповідь на це запитання.

Таким чином, відповіді студентів дозволили визначити результати сформованого у них змістовного аспекту позитивної мотивації на етапі реалізації прагнення, тобто наявність цільової структури і плану реалізації.

Матеріали опитування дозволили визначити, що 71,7% дівчат займаються 1-3 рази на тиждень, 25,6% – 4-5 разів і 2,7% – 6-7 разів на тиждень. Опитування юнаків показало, 41,6% займаються 1-3 рази на тиждень, 52,5% – 4-5 разів і 5,9% – 6-7 разів на тиждень.

Таким чином, відповіді респондентів дозволяють виявити у студентів мотиваційну тенденцію реалізації намірів і виконання фізкультурно-оздоровчих занять. В середньому позитивна мотиваційна тенденція встановлена у 59,9% дівчат і 73,0% юнаків.

Аналіз відповідей респондентів на запитання, які відносяться до четвертого блоку другої частини анкети, дозволив виявити наскільки успішними вважають студенти свої заняття фізичними вправами - 47,8% дівчат і 62,1% юнаків дали позитивну стверджувальну відповідь.

Відповіді респондентів на запитання, які з'ясовують рівень фізичної культури студентів, дозволили з'ясувати, що оцінюють свій рівень як середній приблизно 41 % дівчат і 27% юнаків. У 34% дівчат і 59% юнаків оцінки знаходяться у діапазоні вище середнього і високого рівня.

Відомо, що емоційне сприйняття студентами педагога справляє значний вплив на процес фізичного виховання. Позитивно сприймали вчителя фізичної культури під час навчання у середній школі 84,8% дівчат і 67% юнаків, а викладача фізичного виховання в університеті – 91,3% дівчат і 86% юнаків.

Результати констатуючого дослідження мотиваційної спрямованості студентів до занять фізичними вправами дозволяють встановити, що у студентів I курсу позитивна мотиваційна основа дій до цих занять встановлена в середньому у 75% опитаних.

Сформованість у студентів змістовного аспекту позитивної мотивації на етапі реалізації прагнення, тобто наявність цільової структури і плану реалізації прагнення до занять фізичними вправами в середньому перевищує 70% опитаних. Відповіді респондентів на відповідні запитання анкети дозволяють виявити у них мотиваційну тенденцію реалізації намірів і виконання фізкультурно-оздоровчих занять.